

XARRADES SENSE MALICISIA

Quin ansòmit més bonic!

N domenge d'este ietiu m'en entraba cap a dins Tortosa, xino-xano, en la intenció de fé cap al café i moure una mica de garullo en los amics, quin sense que puga explicar-me adho ara, per-qué vaig fer-ho, a l'arribà al Parque, jo que tiro cap a dins. No havia fet més que pegà unes passes, quan me veig assenat a un banc i «pesant figures» a quatre de fondo, al meu company de penes i fatigues de tots los dimarts.

En molt de tento, per a no trencar-li la dormida, vaig assentar-me al seu costat, perque la callitja que acabava de passà entrant de l'hort va tentar-me a descansà una mica, a la relativa fresqueta que's disfrutava a la sombra dels arbres del passeig. Jo que sí, trec la petaca (l papé) i en tota calma començo a plegar-ne un de prim, después d'haver fet una minuciosa selecció del muntet de tabaco que m'havia posat al paucell de la mà per a traure-hi tots eixos materials de construcció —vigues i jácenes inclusiu— que tant facilet són de trová dins dels paquets de tabaco trit que venen avui dia.

Ja m'havia fumat casi mig cigarret, quan m'en vaig adonà que dormint, dormint, lo meu company anava parlant en veu molt baixa, pero com al portés una conversa molt tirada... Vaig atamar-me una miqueta més, en molt de conte per a no desperatar-lo... i'm sento que diá:

—Casi no me'n recordo... Tot va començà de riure, de riure; pero fices, fices si n'ham fet ja de rogle: Los carrés, com una plata. Después de les nou del matí, tothom pot anà per ahont vullgue, sense temé de que l'arruïen en mangueres, ni que de cap botiga li tiren en la granera cap munt de bassura. Les llums? Si a Tortosa avui parla algi de que en algun temps vam està a fòsgues a molts de carrés, este segur de que se n'hi fumaran tots. D'hasta'l Parque, sí, sinyó, d'hasta'l Parque. Allo de la muntanyeta russa com una gola de llop, ja va acabar-se fa molts anys. I dels paissejos, qué m'en diu? I'ls monuments a don Teodoro González i a Querol, qué li semblen? Tant de que no podia sé, i fices: avui en dia són lo

nostre orgull, al pugué demostrà als forastés com vosté que Tortosa sap sé agraída per als que van sacrificar-se pel seu progrés, pe'ls que van passeijà en orgull lo seu nom arreu del món.

Estes últimes paraules del meu company van fer-me compendre tot lo sarabastall que's portava mentres dormia. Estaba ansomiant rollos! Bueno, rollos o trutes, porque a lo milló hi ha algi de vostés que no li agrada'l dolç... «De l'abundancià del cor, parla la boca», diu lo ditxo; tant i tant portem dins de nàtros este deliri per vore a Tortosa tonhada de dalt a baix —en lo bon sentit de la paraula—, que en quant tanquem los ulls ja mos fem la il·lusi de que tot ha cambiat. Pero callem i escoltem, que, per lo vint, la «conversa» continúa...

—De quin casalic parla vosté, del de la part de baix o del de la de dalt? Lo de baix és lo Seminari de l'Assumpció, que'l sinyó Bibe Moll va construí, sense apurarse molt per les dificultats d'aquella época, en la ajuda de tota la diócesis; i'l de dalt, sap lo qu'és? Són los quartels, que van quedà destruchats quan la guerra del 36 i que ara, reconstruïts i aixamplats, són uns dels millós de Catalunya per la seua situació, ahont hi fan estada les forces del Regiment...

Per més que vaig fé, no vaig pugué entendre'l nom que dia. En tant que m'hauria agraíat compendre'l!

—... Sí, home, sí; en bandera i mística. I veigüés quins concerts donen, domenge sí i domenge no, alternant en la nostra Banda Municipal! I'l que fa molt de goig, si té ocasió de visitar-lo, és lo castell de la Zuda. S'hi va fé una limpieta com Déu mana, i tothom que vol pot anar-hi. ... Que s'n venen? Ja hu crec! Molíssims. Mire entre los arxius de la Seu i de l'Ajuntament, que s'han fet famosos en estos últims anys, i la història de la Santa Cinta, que des de que va trobar-se lo Relicari gros, no hi ha espanyol que no conegue en tot detall... atrauen a molts forastés i peregrins que volen admirà los nostres còdices i adorà la nostra Reliquia, com nàtros; i la fama de les nostres «jotes» i dances antigues que tots volen

admirá, no passa dia sense que'ls hotels de Tortosa no haiguen d'allotjà a un munt de gent de fora.

Ay, bèmio! —vaig pensà entre mi— En tant engrescat que estàs, ara com ara, quin desengany t'emportaràs quan te desperteràs!

I en això que veig que pega un bot i començà a espol-sar-se la mà, ben despert i en uns ulls com dos pecetines. Pobret! Distret com jo estava, en la dèria d'escoltà lo que anava dient, no'm vaig adonà de que del meu cigarret caia una espurna i li anava damunt de la seua mà.

—Guay! Xeic, qué te fa aquí? Quins hora és? A vore? Les set i mitja! M'hai quedat com un fust! D'ahont surts?

Vaig explicar-li tot lo que havia passat, i per vore si a la seua memòria quedava res de lo que havir estat ansomiant vaig preguntar-li:

—I en qui te les havies mentres estaves com un tronç?

—Que pot sé parlava fort?

—Home... Fort, lo que's diu fort, no hi parlaves; pero tampoc somiaves per a tít tot solet.

—I de qué anava, s'és pot sabé?

—Que no t'en recordes gens?

—Gens ni mica.

—Vai més així. T'has estuviat un díguet...

I tant bé com vaig pugué, vaig explicar-li tot lo que havia pogut arroplegà de la seua conversa.

—Que bé, tat? Si poc a poc puguessem arribà a tot això que m'expliques!

—Ah! Pero tú no creus que s'hi pot fé cap, algun dia?

—No hu sé, mano; pero molt me temo que tots estos trapanolls en que mos ham posat no servixquen per a molt.

—Mira: una de les millós virtuts és la de l'esperança. Si nàtros no'n tinguéssim, de conegui que la gent de Tortosa's mosque, poc a poc, primé, si vols, perque la primera espenta és la que costa, pero més adepressa después, quan vaiguen tocant los resultats d'ací temint una ciutat a l'altura que la nostra es mereix; tú voràs com moltes coses que has estat ansomiant poden sé hermoissimes realitats.

* * *

Hem començat dos paigesos a parlà de Tortosa; lo dia que vaiguen fent-mos costat los demás paigesos, los trevalladós, los menestrals i d'hasta'ls sinyós que porten, com nàtros, a Tortosa dins del cor, la ciutat sàncera bategarà al compàs dels cors de tots los tortosins de debò i viurà sigles de gloria i de progrés, d'amor i de fe, com quan va dictà al món les lleis en lo seu «Libre de les Costums», o quan va mereixe de la nostra Mareta la Verge de la Cinta que, baixant del Cel, en nit inolvidable, vingüés a apretar-mos contral vent Cor en lo Cingal que la cenyia...

I, entre dos foscans, mo'n vam entrà a Tortosa lo meu company i jo, ansomiant ara desperts, com antes ell havia ansomiat adormit a un banc del passeig del mig del nostre Parque.

QUICO DE FORÉS I JOAN DE GANDIAIA

<i>Sanatorio Quirúrgico Dres. Sabala</i>		
<i>Dr. José Sabala</i> PARTOS - ENFERMEDADES DE LA MUJER Tratamiento particular: 40	<i>Dr. Tomás Sabala</i> CIRUGÍA - TRAUMATOLOGÍA Tratamiento particular: 41	
<i>Dr. Secundino Sabala</i> CIRUGÍA - PARTOS - GINECOLOGÍA Tratamiento particular: 42		
<i>Al cargo de las Bodegas, Almacén de Nuestra Señora de la Consolación</i>		
PRACITICANTE: CARMELO LOREN FERRÉ		
PLAZA ALFONSO XIII, 4	TORTOSA	TELÉFONO CLÉRICA: 44